

activitats estiu

juliol
agost
setembre

Govern d'Andorra
Entre tots fem un país millor

CENTRE
**ANDORRA
SOSTENIBLE**

Crèdits:

Centre Andorra Sostenible

Govern d'Andorra

Ministeri d'Ordenament Territorial, Urbanisme i Medi Ambient

Departament de Medi Ambient

Gestió:

laVOIA Serveis per a la sostenibilitat

Imprès en paper ecològic

el Centre Andorra Sostenible

- És un referent per al desenvolupament sostenible del país.
- És un centre obert a la col·laboració amb totes les entitats i les persones d'Andorra que portin a terme iniciatives en l'àmbit de la sostenibilitat.
- És un lloc on ens podem informar i documentar sobre qualsevol aspecte relacionat amb el medi ambient.

els Serveis

- **Atenció de consultes i demandes** d'informació al mateix Centre per telèfon, fax, correu ordinari o correu electrònic.
- **Visita guiada o lliure a l'exposició permanent** *La sostenibilitat no és un joc*.
- **Centre de documentació** amb un ventall ampli de recursos per facilitar l'aplicació de les propostes de sostenibilitat.
- **Assessorament** als centres educatius per desenvolupar programes d'educació ambiental i de sostenibilitat, i també per millorar la gestió ambiental del mateix centre educatiu.
- **Recursos** per a entitats amb iniciatives en el camp de la sostenibilitat.
- **Programa trimestral d'activitats:** tallers, xerrades, visites, etc.
- **Borsa de residus de la construcció.**
www.mediambient.ad

programa d'activitats

juliol 08

3r Concurs d'iniciatives ambientals

Concurs

Enguany el Centre Andorra Sostenible agafa el relleu del Comú d'Escaldes-Engordany per organitzar la tercera edició d'aquest concurs adreçat als ciutadans, les entitats, les associacions, els estudiants i els titulars d'activitats econòmiques que estiguin realitzant o bé que hagin de realitzar immediatament iniciatives ambientals. Per tant, aquestes iniciatives no han de dependre de la dotació dels premis per portar-se a terme.

**De l'1 de juny al
14 de novembre**

Trobareu les bases del concurs a www.sostenibilitat.ad o bé us podeu adreçar al Centre Andorra Sostenible, tel. 80 87 80.

Amb la col·laboració del Comú d'Escaldes-Engordany.

programa d'activitats

juliol 08

Ruta del ferro

Sortida guiada

La Ruta del Ferro convida a descobrir els recursos vinculats amb el procés de l'obtenció, la transformació i la comercialització del ferro des de principis del segle XVII fins a finals del XIX. Els espais d'interès repartits pel territori -mines, carboneres, fargues i hàbitat miner i siderúrgic- són alguns exemples dels punts d'aquest itinerari.

Es podrà visitar l'interior de la mina de ferro de Llorts, de 30 m de llargada, i la font que li dóna nom, recórrer el camí dels Homes de Ferro i descobrir, al bell mig de la natura, una exposició d'escultures contemporànies creades per diversos artistes per retre homenatge a tots aquells homes que van treballar en el món de la siderúrgia a la Vall d'Ordino.

Es proporcionarà casc i impermeable per a l'entrada a la mina de Llorts.

Cal portar calçat còmode i aigua.

A càrrec de l'Àrea de Turisme del Comú d'Ordino.

Inscripcions i més informació al Centre Andorra Sostenible, tel. 80 87 80.

Dilluns 14
de 10 a 12h

Lloc de trobada: la mina de Llorts (a la sortida del poble de Llorts)

programa d'activitats

juliol 08

Llacs de Tristaina

Sortida guiada

Els llacs de Tristaina són dels més visitats d'Andorra. El seu fàcil accés des de la carretera permet fer una ascensió sense gaire dificultats fins als estanys de formació glacial. Tot i la quantitat de visites que reben i la facilitat amb què s'hi accedeix, mantenen l'interès tant de turistes i curiosos com d'especialistes en ambients aquàtics.

Dimarts 29

17 h

Lloc de trobada: pàrquing de la coma d'Arcalís

L'excursió permetrà descobrir les peculiaritats més importants d'aquest interessant indret, i amb l'ajuda de l'expert que acompanyarà la sortida s'estudiarà l'ecosistema, desvetllant els aspectes més recòndits d'aquest hàbitat: la vida dels invertebrats aquàtics, el plàncton i tot l'entorn particular dels estanys.

A càrrec del Sr. Josep M. Naudi, cap de l'Àrea de Patrimoni Natural del Ministeri d'Ordenament Territorial, Urbanisme i Medi Ambient.

Cal portar calçat còmode i aigua.

Inscripcions i més informació al Centre Andorra Sostenible, tel. 80 87 80.

programa d'activitats

setembre 08

Horts sostenibles

Sortida guiada

L'activitat s'emplaça dins el projecte "Horts i Gent Gran. Cultiva la teva salut" i complementa la xerrada informativa sobre la gestió ecològica de l'hort realitzada el passat mes de maig, en col·laboració amb la Fundació Julià Reig.

a la zona dels horts socials de la parròquia de Sant Julià, amb la finalitat de donar a conèixer aquest cas pràctic en què interessos socials i ambientals s'entrellacen oferint una activitat per a les persones grans.

Dimarts 16

10.30 h

**Lloc de trobada: plaça
Laurèdia de Sant Julià de
Lòria**

A càrrec del Sr. Francesc Parra, elaborador i promotor de productes ecològics.

Més informació al Centre Andorra Sostenible,
tel. 80 87 80.

programa d'activitats

setembre 08

5a Bicicletada popular

Recorregut en bicicleta

Per disminuir la contaminació atmosfèrica i acústica, l'elevat consum energètic i l'ocupació de l'espai, hi ha diverses alternatives al vehicle privat, com la bicicleta, anar a peu o utilitzar el transport públic.

motiu del Dia Europeu sense Cotxes (22 de setembre), s'organitza la 5a Bicicletada popular, mitjançant la qual coneixerem recorreguts per desplaçar-nos amb aquest mitjà de transport sostenible.

Per al recorregut en bicicleta es proposaran diversos circuits en funció del nivell dels participants.

Diumenge 21

10.30 h

Rutes i lloc de trobada
pendents de confirmar.

S'oferirà a tots els participants esmorzar i diversos obsequis.

Com a cloenda de l'esdeveniment s'inaugurarà l'exposició itinerant sobre el canvi climàtic.

Cal vestimenta adequada per anar en bicicleta.

Adreçat a tota la ciutadania en general.

Inscripcions a partir del dia 9 de setembre al Centre Andorra Sostenible, tel. 80 87 80, i el mateix dia de la cursa fins mitja hora abans de la sortida.

programa d'activitats

setembre 08

Exposició itinerant sobre el canvi climàtic

Exposició

El fenomen del canvi climàtic ha estat identificat com un dels grans problemes ambientals del segle XXI.

L'exposició itinerant sobre el canvi climàtic mostra les causes, els efectes i les solucions a aquest repte global de repercussió local.

**Del 21 de setembre
al 12 d'octubre**

Aquesta mostra, adreçada a tota la ciutadania, es complementa amb un taller didàctic per als centres educatius. Es tracta d'un taller experimental sobre canvi climàtic adreçat a escolars de 10 a 14 anys.

Informació sobre la itinerància i els tallers escolars al Centre Andorra Sostenible, tel. 80 87 80.

Totes les activitats són gratuïtes, excepte especificacions.

Us recomanem que us inscriviu prèviament a les activitats al mateix Centre, per telèfon o per correu electrònic.

Consulteu els possibles canvis de darrera hora del programa a l'adreça electrònica www.sostenibilitat.ad.

juliol

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
	1	2	3	4	5	6
	Concurs d'iniciatives ambientals *			Presentació. Guia de recursos		
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
Ruta del Ferro. Sortida guiada						
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			
	Llacs de Tristaina. Sortida guiada					

agost

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

setembre

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
	Horts sostenibles. Sortida guiada					5a Bicicleta da popular
22	23	24	25	26	27	28
Expo. Canvi climàtic **	Expo. Canvi climàtic **	Expo. Canvi climàtic **	Expo. Canvi climàtic **	Expo. Canvi climàtic **	Expo. Canvi climàtic **	Expo. Canvi climàtic **
29	30					
Expo. Canvi climàtic **	Expo. Canvi climàtic **					

*

3r Concurs d'iniciatives ambientals
De l'1 de juny al 14 de novembre

**

Exposició itinerant sobre el canvi climàtic
Del 21 de setembre al 12 d'octubre

calendari trimestral

2008

recursos per a centres educatius

el Joc de la sostenibilitat

Material didàctic que es presta a les escoles o entitats que vulguin treballar els aspectes associats amb la sostenibilitat de manera lúdica.

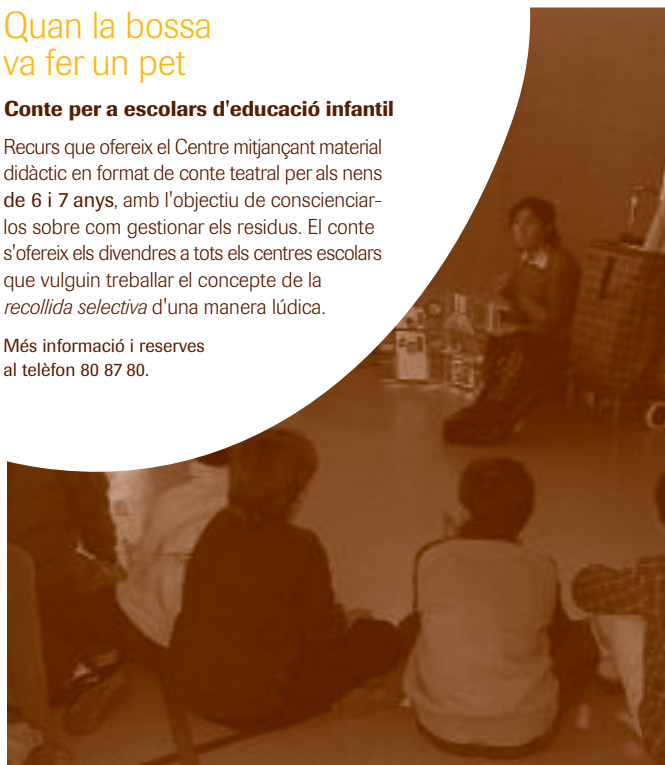
Més informació i reserves al Centre.

Quan la bossa va fer un pet

Conte per a escolars d'educació infantil

Recurs que ofereix el Centre mitjançant material didàctic en format de conte teatral per als nens de 6 i 7 anys, amb l'objectiu de conscienciar-los sobre com gestionar els residus. El conte s'ofereix els divendres a tots els centres escolars que vulguin treballar el concepte de la *recollida selectiva* d'una manera lúdica.

Més informació i reserves
al telèfon 80 87 80.

Visites guiades a instal·lacions de gestió ambiental

Activitat escolar

Aprendre quins elements componen una estació de vigilància atmosfèrica, conèixer el funcionament d'una depuradora d'aigües residuals, visitar les instal·lacions d'una deixalleria comunal i descobrir com es gestionen els residus, són recursos per educar els escolars en l'àmbit mediambiental. El Centre concerta visites guiades per a grups escolars en aquestes instal·lacions.

Més informació al telèfon 80 87 80.

En Mínimus, el consumidor responsable

Activitat escolar

En Mínimus és un personatge que visita una classe i explica, d'una manera amena i participativa, els aspectes més importants relacionats amb la minimització de residus. Posa exemples de casos pràctics com *l'esmorzar sostenible* i *l'estoig escolar de compra responsable*, i aclareix els dubtes que van sorgint. Adreçat a l'alumnat de 8 a 14 anys.

Més informació al telèfon 80 87 80.

No perdis energia!

Taller didàctic

Aquest taller té l'objectiu de donar a conèixer les problemàtiques ambientals associades a la producció i el consum d'energia, així com descobrir la importància de la implicació de cadascú en aquesta qüestió. El taller es fa amb un grup classe i es pot desenvolupar a l'aula o en un espai obert. Està adreçat a dos nivells d'escolars:

Nivell 1 (alumnes de 10 a 12 anys)

Nivell 2 (alumnes de 12 a 14 anys)

Més informació i inscripcions al Centre Andorra Sostenible, tel. 80 87 80.

Una gota val per molt

Taller didàctic

A partir del mes d'abril, el Centre ha posat a disposició dels educadors el taller didàctic "Una gota val per molt", que té per objectiu plantejar la reflexió sobre l'ús que fem de l'aigua i proposa mesures senzilles de bones pràctiques per estalviar-ne. El taller es fa amb un grup classe i es pot desenvolupar a l'aula. Està adreçat a dos nivells d'escolars:

Nivell 1 (alumnes de 10 a 12 anys)

Nivell 2 (alumnes de 12 a 14 anys)

Més informació i inscripcions al Centre Andorra Sostenible, tel. 80 87 80.

altres recursos

Lloguer de vaixel·la reutilitzable

Una part molt important del volum de les deixalles són productes d'un sol ús. El Centre Andorra Sostenible ofereix un servei de lloguer d'una vaixel·la reutilitzable que disposa d'un màxim de 400 gots i 400 plats. Aquest servei està disponible per a comissions de festes, entitats o particulars.

L'exposició permanent

Aspectes de la sostenibilitat com la mobilitat, el consum, els residus, l'aigua, l'energia, la construcció i la biodiversitat queden reflectits en l'exposició permanent que es pot visitar al Centre Andorra Sostenible.

Per a visites en grup cal reservar dia i hora al mateix Centre, per telèfon o per correu electrònic.

Borsa de residus de la construcció

Els residus de la construcció segueixen sent un problema ambiental important al Principat. Aquesta nova eina permetrà l'intercanvi entre obres excedents i obres deficitàries, cosa que evitarà abocaments innecessaris i reduirà les exportacions d'aquest tipus de residu als països veïns.

Més informació al telèfon 80 87 80 i a www.mediambient.ad

Borsa de residus informàtics

Aquesta web té l'objectiu de promoure la reutilització d'equips informàtics en bon estat donant-los a entitats o persones del país que ho sol·licitin.

Més informació al telèfon 80 87 80 i a www.sostech.ad

Centre de documentació

Espai que ofereix un ampli ventall de documentació i recursos (llibres, revistes, jocs...) per a l'assessorament i l'aplicació de pràctiques relacionades amb la sostenibilitat, temes de medi ambient i educació ambiental.

L'horari d'obertura al públic és de dilluns a divendres de 10 a 14 h, i també dimarts i dijous de 16 a 20 h.

Punt de recollida de telèfons mòbils

El Centre col·labora en la campanya de reciclatge de mòbils "Recicla i ajuda. El teu mòbil vell dóna fruits".

Aquesta campanya ha estat engegada per Creu Roja Andorrana, conjuntament amb el Ministeri d'Ordenament Territorial, Urbanisme i Medi Ambient i el Ministeri d'Afers Exteriors.

Podreu localitzar nombrosos punts de recollida dels vostres mòbils en desús a les diverses entitats i establiments col·laboradors, a part del Centre Andorra Sostenible, com:

- Govern d'Andorra, STA i CASS
- Comuns i institucions que hi estan vinculades
- Entitats bancàries
- Centres culturals i esportius
- Centres comercials i botigues
- Altres establiments

no us ho perdeu

...la publicació *Guia de recursos d'educació per a la sostenibilitat. Curs 08-09*

Recull de fitxes per vectors ambientals, de les activitats i publicacions d'educació per a la sostenibilitat. Estarà disponible per als centres d'ensenyament d'Andorra a partir de juliol.

...la publicació *Butlletí del Pla estratègic de l'energia d'Andorra*

Núm. 1, de maig de 2008, on trobareu les accions realitzades en diversos àmbits -energia hidràulica, geotèrmica, solar, transport i edificació, entre d'altres- i l'evolució de les dades més significatives.

Disponible a www.energia.ad i també al Centre Andorra Sostenible.

...Escola d'Estiu 2008

De l'1 al 4 de juliol, l'Àrea de Formació del Professorat del Departament de Formació Professional i Desenvolupament Educatiu del Ministeri d'Educació, Formació Professional, Joventut i Esports, organitza per vint-i-quatrè any consecutiu l'Escola d'Estiu.

www.formacioprofessorat.ad

no us ho perdeu

...ExpoZaragoza 2008

Exposició Internacional, sota el lema "Aigua i Desenvolupament Sostenible" que se celebra del 14 de juny al 14 de setembre, a Saragossa.

www.expozaragoza2008.es

...World Water Week a Estocolm

Del 17 al 23 d'agost. Trobada internacional per promoure estratègies sobre l'aigua i la salut amb l'objectiu d'estendre la sanitat a tota la població mundial.

www.worldwaterweek.org

...ExpoRecicla Saragossa 2008

Del 24 al 26 de setembre de 2008, tindrà lloc a la Fira de Saragossa la primera edició d'ExpoRecicla, Fira Internacional de Recuperació i Reciclatge Industrial, Gestió i Valoració de Residus.

www.feriazaragoza.es

...Biennal del paisatge a Barcelona, del 25 al 27 de setembre

Organitzada pel Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC), la Universitat Politècnica de Catalunya (Màster d'Arquitectura del Paisatge i Associació d'Amics de la UPC) i el Departament de Política Territorial i Obres Públiques (Servei d'Arquitectura i Paisatge) de la Generalitat de Catalunya.

Dins d'aquest programa es convoca el 5è Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba.

www.coac.net/landscape/5abiennal.htm

...pàgines d'Internet:

www.abm.fr/pratique/deontol.html

L'associació Aventure du Bout du Monde es dirigeix als apassionats dels viatges d'aventura, animant-los a programar sortides individuals amb un estret contacte amb els agents locals i un estil senzill i natural, afavorint el respecte cap als països visitats. L'associació afavoreix els intercanvis d'informació per permetre que cadascú prepari el seu itinerari.

www.turismojusto.org

Aquesta organització té com a principal objectiu fomentar el turisme sostenible, així com impulsar les empreses turístiques que intervenen en països en vies de desenvolupament per tal que l'intercanvi econòmic que genera el turisme es realitzi en termes justos. A més a més pretén crear línees estables de solidaritat i cooperació entre el sector turístic i aquestes regions.

www.hoymujer.com/belleza/cosmetica-natural

Si esteu interessats a elaborar els vostres propis productes de bellesa, podeu consultar aquesta pàgina, on es descriu com preparar els productes i fins i tot com conservar-los.

www.mma.es/portal/secciones/formacion_educacion/agendas/index.jsp?numero=6

A l'agenda de convocatòries del CENEAM trobareu publicades les activitats previstes per als mesos de juliol i agost relacionades amb la formació i educació ambiental.

Ens trobareu a...

CENTRE

ANDORRA SOSTENIBLE

C. Sant Salvador, 2, baixos.

Andorra la Vella

T. 80 87 80

F. 86 52 80

andorrasostenible@andorra.ad

Transport públic

Línia de Sant Julià a Andorra la Vella i d'Andorra la

Vella a Encamp-Canillo:

parada Centre Comercial Escaler, a l'avinguda Meritxell.

Línia Escaldes-Sant Julià: parada pont de la rotonda.

Línia la Massana-Ordino i la Massana-Arinsal: parada a l'avinguda Consell d'Europa.

Línia Bus Exprés: parada 570-La Unió. Andorra la Vella.

Horari

De dilluns a divendres de 10 a 14 h

Dimarts i dijous de 10 a 14 h i de 16 a 20 h

Amb la col·laboració de:

BIBM